

Kolonija smrti.

Kakor javljajo iz Kapstadta v najbolj južni Afriki, je pristal v Durbanu francoski parnik »Austral« z 80. ljudmi, ki so bili vzeti na krov, medtem ko je pomrla od rešenih na otoku ena tretjina prebivalcev na takozvani »beri - berie« boleznih. Gre za prebivalce Kerguelen skupine, je to cela vrsta otokov, ki pripadajo Franciji. Na otočju hočejo osnovati Francozi kazensko kolonijo, ki bi bila bolj zasigurana pred pobegom nego južno-ameriška Guyana.

Parnik »Austral« se je mudil na lovu na morske jegulje, ko je prejel z otoka Sv. Pavel nujno brezžično obvestilo, naj pristane takoj na otoku. Ladja se je približala Sv. P. vlu, ki je največji otok od Kerguelen skupine in je naletela tamkaj na 132 prebivalcev, od katerih je umiralo 36. Stanje bolanih je bilo tolikanj opasno, da ni našel kapitan parnika nobene možnosti, pomagati posameznikom. Zaukazal je izpraznitev otoka. En del prebivalcev je bil prepeljan na otok Reunion, ostalega je vzel parnik seboj v Afriko. Precej bolnikov je že bilo umrlo, predno je parnik »Austral« pristal na otoku Sv. Pavel. Gre za obolenje v množinah na beri-beri boleznih, ki zahteva po vročih krajih vsako leto toliko smrtnih žrtev.

*

Vinogradno kolje cepano, žagano in okroglo, kakor vsake debelosti rezan les prodaja trdka Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25. Dobijo se tudi lepi krajniki, borovi in macesnovi štuki.

Enodnevní tečaj za pridelovanje krme iz krmiljenj živine se vrši v torek, dne 2. junija t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Št. Janž pri Dravogradu. Naša bikorejska zadruha se je letošnjo spomlad spremenila v »Živino-

rejsko zadrugo«. Za to spremembo nas je v svojih predavanjih prav živo navdušil gospod srezki km. referent Wernigg iz Slovenjgradca. Zadruga šteje danes nad 40 članov. Pretekli teden smo vpisovali v rodovnik posebno krave in bike. Prepričali smo se šele sedaj, da je bil že skrajni čas za spremembo zadruga, da rešimo odlično, čisto marijadvorsko pasmo naših dobrih živinorejcev pred grdobarno plemensko mešanico, ki je zadnjih deset let v posameznih hlevih nastala. Naša zadruga je tudi prva v slovenjgraškem srezu, ki dela z vsemi modernimi pripomočki in po najnovejših izkustvih. Njen delokrog se razteza v občine Št. Janž, Otiški vrh in deloma Vrhe. Proizvaja se tudi mlečna kontrola. Delo, katero se je zdelo že pred leti v našem Št. Janžu skoraj nemogoče, se danes prav krepko razvija. Kjer je volja, tam uspeh. Zboljšanje naše živinoreje bo vplivalo na omiljenje današnje velike gospodarske krize. Kdor ima veselje do živinoreje, naj pristopi k tozadevni zadrugi. Čim več nas bo, tem več bo uspeha.

Koliko pšenice povzijejo Evropejci?

Po zadnji uradni ugotovitvi mednarodnega agrarnega zavoda v Rimu znaša v Evropi poraba pšenice letno na osebo v kilogramih v posameznih državah toliko: Francija 198,8, Belgija-Luksenburška 185,3, Italija 183,7, Madžarska 156,4, Španija 155,4, Angleška in Irska 153,8, Bolgarija 153,2, Danska 151,6, Švica 137,7, Grška 127,5, Holandska 123,9, Rumunija 122,8, Jugoslavija 122,7, Čehoslovaška 114,5, Avstrija 103,5, Švedska 92,6, Nemčija 80,6, Norveška 73,3, Portugalska 59,3, Letlandska 55,6, Litvanska 51,1, Poljska 49,3, Finska 48,2, in Estlandska 44,1. Mala uporaba pšenice v Nemčiji, baltičskih in skandinavskih državah se da razlagati na ta način, ker je tamkaj glavna prehrana rženi kruh. V državah pa, kjer je pšenica na prvem mestu, je kruh iz ržene moke čisto neznan. Tudi v Jugoslaviji in Romuniji je rženi kruh v ozadju, a mesto tega igra kruh iz pšenične moke veliko ulogo.

*

Posesniki senokošev, pozor!

Vedno in vsak hip se sliši od posesnikov žalostno poročilo: krava mi ne doji, krava mi je na-

peta ali pa še hujše, poginila mi je! Volj mi je oslabil, ne morem voziti, in še žalostneje: vol, ali celo obo, sta mi poginila. Enako in redkeje se slišijo slični glasovi glede konjev. Kaj je vzrok vsem tem nesrečam skoraj v vseh slučajih? Že mnogokrat sem pisal v tem in tudi v drugih listih, kako in na kateri način se lahko izognete tem nesrečam.

Kamor pogledam po senokoših v dolinah, posebno ob potokih in strugah, vidimo vse polno skrajno strupenega podleska, tudi čmerike ali turščine imenovane (Colchium autumnale).

Razveseljivo je res ponekod videti, kako razumni in pridni gospodarji to pogubono rastlino vestno ugonablajo s pipanjem; kjer je že vsa tla zasedla, pa s tem, da jo enostavno globoko porijejo, potem pa s travo opetovano zasejejo. Ker je sedaj za trebljenje te škodljive rastline najugodnejši čas, dokler obilno seme ne dozori, se vsi, brez odloga dvignite na radikalno zatiranje. Šele po zatiranju treh let boste odstranili to pogubo ter si oteli živino pred poginom, hkrati pa pomnožili dobro in zdravo krmo. Kot oskrbnik veleposestva leta 1980. sem na to škodljivo rastlino na Hrvaškem opozoril svojega gospodarja ob času, ko je Hrvatom mnogo živine obolelo in poginilo. On je brzo interveniral pri oblasti v Zagrebu, in glejte, v teku 14 dni ni bilo nikjer več ene strupene rastline po senokoših, prišel je strogi ukaz, da mora v tem roku biti vse očiščeno.

Nikjer pri zatiranju raznih škodljivcev ni dosegli zaželjenega uspeha, ako to storijo samo nekateri posamezniki. Treba je občege in radikalnega čiščenja. Sosed naj sosedu, mejaš naj mejaša opozarja in pregovori, da bo vendar storil to za veliko lastno korist ter otel živino muke, sebe škoda a pridelal en do dvakrat več dobre in zdrave krme. Vsaj sem se letos že na marsikateri senokoši do dobra prepričal, da je do 75% čmerike in le 25% malovredne krme. Dragi kmetje in posestniki, napovedje vojno škodljivcu, predno vam vaše senokoše popolnoma uniči. Saj si zbere le najrodovitnejša tla, ni ga najti na pustih tleh, pač pa na dobro zagnojnih. Tako si boste mnogo koristili; ne čakajte torej, marveč se pravočasno zganite.

Vatroslav Kosi, strok. ekonom.

*

Vprašanja in odgovori.

J. K. v O.

Davčna olajšava za družine z devet otroki velja za sedaj le za eno leto. Ali bom drugo leto zopet moral delati prijavo?

Odgovor:

Zakon tega zdaj še ne predpisuje.

Januš Golec:

Guzaj.

22

Malo poprej je bežal župnik, da bi se mu skril; a sedaj je javkal ta izpod trhljih stranišnih desek, ki so tičale do polovice v blatu ter gnojnici. Je bil Guzaj junak, tak pa le ne, da bi bil utonil molče in brez klica na odpomoč v hogznaj koliko desetletij neizpraznjenem gnojšču. Župnik ni bil ropar, kristjan ter dušni pastir s srcem tudi za take garjave ovce, kakor je bil razbojniški izmeček človeštva. Prav nič ni pomišljal, s celo težo svojega telesa se je uprl v zaboj, ga prevrnil in otel življenje onemu, ki ga je davil malo poprej. Jako žalostna prikažen je bil roparski glavar, ko se je izkobil iz smrdečega blata. Bil je ves oštrofotan in lovske hlače razcefrane. Luna je posijala s prvimi bleđimi žarkii na oba: ponosnega rešitelja ter kla-

vernega rešenca, ki je bil na prvi pogled vse drugo, le glavar proslule roparske tolpe ne! Mišlite, da se je pognal Guzaj zopet v fajmoštra, da bi odmolila večerno kozjo molitev? Kaj še! Osramočeno je stal, se otipal, če še ima cele ude žalostnega svojega rojstva, pogledal hvaležno v angela varuha in se poslovil ponižno z zahvalo: »Hvala prisrčna gospod župnik. Vas ne bom pozabil, da ste me oteli tako strašno sramotne smrti.« Po vseh štirih se je potegnil iz gnojne jame, postal na obronku in gledal, kje bi bila najbližja pot proti potoku. Župnik ga je povabil, naj se oglasi pri njem v farovžu, ko se bo očedil v vodi nesnage, ker skupno prestana smrtna nevarnost iz drugega nadstropja na tla brez posebnih poškodb ustvarja iz smrtnih sovražnikov najboljše ter najzvestejše prijatelje. Župnik je čakal dolgo, Guzaja ni bilo, ga je bilo preveč sram, kakor je pozneje omenil v prisrčnem zahvalnem pismu na župnika rešitelja iz največje sile.

S padcem v straniščno brozgo je zaključil

Kozolec. Proda se pri Ptujju velik z opeko krit kozolec, pripraven za vsako gospodarsko stavbo, les hrastov in smrekov ter stebri iz opeke. Izve se v upraviteljski listi. 882

Gozd. Proda se gozd, bukov in mešan, v izmeri 1 do 10 orolov, v Novi cerkvi pri glavni cesti. Oglasiti se je v pisarni odvetnika g. dr. Fichtenau v Ptujju. 883

Izjava. Podpisana Marija Tomič, posestnica, Plintovec, obžalujem izrečene žaljivke napram g. Francu Kolmanič, posestniku v Plintovcu ter se zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega postopanja. 880

Jabolčnik, prvovrsten, 30 hl na prodaj. Kupci naj se oglasijo pri R. Kunce, Fram. 889